

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๑๐๕.๐๔/๓๐๔๗

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕ เมษายน ๒๕๕๔

เรื่อง การแก้ไขปัญหาเขื่อนปากมูล

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๑๐๕.๐๔/๑๐๑๐ ลงวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๔ และเอกสารประกอบ จำนวน ๑๐๐ ชุด

ด้วย นายกรัฐมนตรีได้เห็นชอบให้นำเรื่องการแก้ไขปัญหาเขื่อนปากมูล เสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณา ในวันอังคารที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๔

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ขบวนการประชาชนเพื่อสังคมที่เป็นธรรม (ขปส.) ซึ่งเป็นองค์การภาคประชาชน ประกอบด้วย เครือข่ายปฏิรูปที่ดินแห่งประเทศไทย เครือข่ายสลัม ๔ ภาค สมัชชาคนจน กรณิ์เขื่อนปากมูล เครือข่ายชุมชนเพื่อการปฏิรูปสังคมและการเมือง ชมรมประมงพื้นบ้านจังหวัดตรัง กลุ่มผู้ได้รับผลกระทบจากองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้พิบูลมังสาหาร และกลุ่มผู้ได้รับผลกระทบจากโรงไฟฟ้าชีวมวลและคัดค้านโรงไฟฟ้านิวเคลียร์อุบลราชธานี ได้รวมกลุ่มและเดินทางมาชุมนุมบริเวณพระลานพระราชวังดุสิต และยื่นข้อเรียกร้องต่อนายกรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรี ได้มอบหมายให้รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย) เป็นประธานในการประชุมกลุ่มย่อย เพื่อแก้ไขปัญหาเขื่อนปากมูล ตามข้อเรียกร้องของ ขปส. โดยมีผลการเจรจาเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา สรุปได้ดังนี้

๑) เห็นควรทดลองเปิดประตูระบายน้ำเขื่อนปากมูลเป็นระยะเวลา ๕ ปี โดยให้มีการแต่งตั้ง คณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อทำหน้าที่ศึกษาเกี่ยวกับการฟื้นตัวของระบบนิเวศและวิถีชีวิตของชุมชน รวมทั้งผลกระทบจากการเปิดประตูระบายน้ำเขื่อนปากมูลดังกล่าว

๒) ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๐ และเมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๐ เกี่ยวกับเรื่องการเปิดปิดประตูระบายน้ำเขื่อนปากมูล รวมทั้งมติคณะรัฐมนตรี คำสั่ง หรือ ประกาศอื่นใด ที่ขัดหรือแย้งกับแนวทางการแก้ไขปัญหาตามข้อเสนอของ ขปส.

๓) เห็นควรเยียวยาตามหลักมนุษยธรรมให้แก่ผู้มีอาชีพประมงที่ได้รับผลกระทบ จากการก่อสร้างเขื่อนปากมูล รายละเอียด ๓๑๐,๐๐๐ บาท โดยให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อทำหน้าที่ ตรวจสอบรายชื่อผู้มีสิทธิได้รับการเยียวยาดังกล่าว

๑.๒ คณะรัฐมนตรีในคราวประชุม เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ได้พิจารณาเรื่องดังกล่าวแล้ว เห็นว่าเพื่อให้การดำเนินการแก้ไขปัญหาเขื่อนปากมูลดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทุกฝ่าย ทั้งด้านการเกษตร ประมง และปศุสัตว์ และยุติปัญหาการชุมนุมของ ขปส. ประกอบกับคณะรัฐมนตรี ยังมีความเห็นและข้อสังเกตเพิ่มเติมหลายประการ จึงมอบหมายให้รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายสาทิตย์ฯ) รับเรื่องนี้ไปพิจารณาร่วมกับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงพลังงาน กระทรวงมหาดไทย และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง แล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอีกครั้งหนึ่งภายใน ๒ สัปดาห์

/๑.๓ รัฐมนตรี ...

๑.๓ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายสาทิตย์ฯ) ได้มอบหมายคณะอนุกรรมการศึกษาข้อมูลงานวิจัยและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาเขื่อนปากมูล จัดเตรียมข้อมูลและนักวิชาการชี้แจงต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรี ในวันอังคารที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๔ จำนวน ๕ คน ซึ่งคณะรัฐมนตรีเห็นว่า จากการรับฟังรายงานผลการศึกษาข้อมูลงานวิจัยและข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาเขื่อนปากมูลของคณะอนุกรรมการศึกษาข้อมูลงานวิจัยและข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาเขื่อนปากมูล (รองศาสตราจารย์ นวลน้อย ตรีรัตน์ และคณะ) ซึ่งได้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาเขื่อนปากมูลในแง่มุมต่างๆ เช่น ระดับน้ำของแม่น้ำมูล ในช่วงเวลาต่างๆ ลักษณะทางกายภาพของท้องน้ำตลอดลำน้ำมูล ซึ่งมีลักษณะเป็นเกาะแก่งจำนวนมาก การวิเคราะห์ทางวิชาการเกี่ยวกับสภาพและระดับน้ำกรณีเปิดประตูระบายน้ำ เป็นต้น คณะอนุกรรมการฯ เชื่อว่าการเปิดประตูระบายน้ำเขื่อนปากมูลอย่างต่อเนื่อง จะเป็นแนวทางที่เหมาะสมต่อการฟื้นตัวของระบบนิเวศและวิถีชีวิตชุมชนตลอดสองฝั่งลำน้ำมูล และลักษณะทางกายภาพที่เป็นเกาะแก่งของลำน้ำมูลจะทำให้เกิดเป็นแหล่งกักเก็บน้ำตามธรรมชาติที่มีปริมาณน้ำเพียงพอต่อการใช้ประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่ อย่างไรก็ตาม ประชาชนผู้ใช้น้ำในฝ่ายที่มีความเห็นไม่สอดคล้องด้วยยังมีข้อกังวลว่า หากมีการเปิดประตูระบายน้ำอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานาน อาจจะทำให้ระดับน้ำในลำน้ำมูลลดลงมากจนถึงระดับวิกฤต และจะส่งผลกระทบโดยตรงต่อการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่ได้ รวมทั้งกระทบการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้เสนอรายงานข้อเท็จจริงกรณีเขื่อนปากมูลมาเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย ดังนั้น เพื่อให้ได้แนวทางการดำเนินการที่เหมาะสม เป็นประโยชน์สูงสุด และเป็นที่ยอมรับของผู้มีส่วนได้เสีย ทุกฝ่าย คณะรัฐมนตรีจึงมีมติมอบหมายให้รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายสาทิตย์ฯ) ประธานกรรมการแก้ไขปัญหาเขื่อนปากมูลรับเรื่องนี้ไปพิจารณาในรายละเอียดร่วมกับส่วนราชการและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยให้ยึดหลักการเกี่ยวกับการรักษาระดับน้ำของเขื่อนปากมูลที่มีให้เกิดผลกระทบแก่เกษตรกร และเหมาะสมกับการรักษาระบบนิเวศของลุ่มน้ำมูล โดยให้นำรายงานข้อเท็จจริงกรณีเขื่อนปากมูลตามที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เสนอไปประกอบการพิจารณาดำเนินการด้วยแล้วให้นำเสนอคณะรัฐมนตรี พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง ภายใน ๔๕ วัน

๒. เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เป็นเรื่องสืบเนื่องจากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๔ และกรณีปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาความขัดแย้งที่มีมาอย่างยาวนาน ซึ่งมีผลกระทบต่อประชาชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นจำนวนมาก ประกอบกับกลุ่มสมาชิกคนจน กรณีเขื่อนปากมูล ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ ขปส. ได้มีการร้องเรียนต่อรัฐบาลอย่างต่อเนื่อง จึงมีความจำเป็นที่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

ด่วนที่สุด

๔.สาระสำคัญ/ข้อเท็จจริง

๔.๑ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายสาทิตย์ฯ) ได้มีการประชุมหารือร่วมกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และนักวิชาการ เพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาเขื่อนปากมูลตามมติคณะรัฐมนตรีข้างต้น ซึ่งที่ประชุมมีความเห็นร่วมกันสรุปว่า ควรดำเนินการศึกษาระดับน้ำที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาเขื่อนปากมูล โดยดำเนินการ “เทคนิคพิจารณา” (Technical Hearing) โดยมอบหมายให้นักวิชาการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดเตรียมข้อมูลต่างๆ เช่น เรื่องระดับน้ำ ปริมาณน้ำ ผลกระทบต่อประชาชนกลุ่มต่างๆ ผลกระทบต่อระบบนิเวศ ผลกระทบจากแม่น้ำโขง ผลกระทบต่อระดับน้ำใต้ดิน ความมั่นคงทางพลังงานไฟฟ้า และความสามารถในการผลิตกระแสไฟฟ้าเทียบกับการรักษาระดับน้ำ งบประมาณที่อาจเกิดขึ้นหากต้องมีการเยียวยาให้กับผู้ใช้น้ำ เป็นต้น

/๔.๒ รัฐมนตรี...

๔.๒ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายสาทิตย์) ได้มอบหมายให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี จัดประชุมเพื่อดำเนินการเทคนิคพิจารณา (Technical Hearing) เพื่อหาแนวทางในการแก้ไข ปัญหาเขื่อนปากมูล โดยมีศาสตราจารย์ ธงชัย พรหมสวัสดิ์ เป็นประธานการดำเนินการดังกล่าว เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๔ ณ ห้องประชุมอรรถไกรวัลที่ ชั้น ๑ อาคารสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยมีผู้เข้าร่วมประชุม ประกอบด้วย นักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๕๐ คน และได้จัดทำรายงานผลการดำเนินการ “เทคนิคพิจารณา” (Technical Hearing) เพื่อแก้ไขปัญหาเขื่อนปากมูล โดยมีสาระสำคัญ สรุปได้ดังนี้

๔.๒.๑ ไม่สามารถหาข้อสรุปที่ชัดเจนเกี่ยวกับการรักษาระดับน้ำของเขื่อนปากมูล ที่มีให้เกิดผลกระทบแก่เกษตรกร และเหมาะสมกับการรักษาระบบนิเวศของลุ่มน้ำมูลได้ เนื่องจากไม่มีข้อมูลที่จำเป็น เพียงพอในการนำไปสู่ผลสรุปเกี่ยวกับการรักษาระดับน้ำที่เหมาะสมดังกล่าวในหลายด้าน เช่น การศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบจากนโยบายการเปิดประตูระบายน้ำ ๔ เดือน ปิดประตูระบายน้ำ ๘ เดือน การศึกษาผลกระทบระหว่างระดับน้ำในแม่น้ำมูลกับน้ำในบ่อต้น น้ำบาดาล การศึกษาที่ชัดเจนเกี่ยวกับจำนวนชนิดและพันธุ์ปลา ที่อพยพจากแม่น้ำโขงสู่แม่น้ำมูล ผลกระทบต่อผู้เลี้ยงปลาในกระชัง ผลกระทบด้านเกษตรกรรม ผลกระทบด้านพลังงานไฟฟ้า ผลกระทบต่อธุรกิจ SME และ VSE ผลกระทบจากระดับน้ำของแม่น้ำโขง เป็นต้น

๔.๒.๒ จากการที่ไม่สามารถหาข้อสรุปเกี่ยวกับการรักษาระดับน้ำที่เหมาะสมของเขื่อนปากมูลได้ ดังนั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาเขื่อนปากมูลอย่างยั่งยืน ที่ประชุมจึงได้มีฉันทามติเห็นควรให้ดำเนินการศึกษาผลกระทบของการรักษาระดับน้ำที่เหมาะสมต่อไป ดังนี้

๑) ระยะการศึกษา จำนวน ๓ ระยะ

(เมตรเหนือระดับน้ำทะเลปานกลาง: ม.รทก.)

ระยะที่	ระดับน้ำ	ระยะเวลาในการศึกษา	หมายเหตุ
๑	ควรรักษาระดับน้ำไว้ที่ ๑๐๖ ม.รทก.	๑ ปี	๑) ระดับ ๑๐๖ ม.รทก. เป็นระดับน้ำต่ำสุดที่เดิมรักษาไว้ในกรณีหน้าแล้ง จึงถือได้ว่าเป็นกรณีวิกฤตที่สุดสำหรับการปิดประตูระบายน้ำ ๒) การรักษาระดับน้ำไว้ที่ ๑๐๖ ม.รทก. ไม่ต่ำเกินไปจนก่อให้เกิดแรงต้านรุนแรงจากผู้คัดค้านการเปิดประตูระบายน้ำเขื่อนปากมูลทันที เนื่องจากปัจจุบันเขื่อนปากมูลรักษาระดับน้ำในฤดูแล้งไว้ที่ระดับนี้อยู่แล้ว ๓) กำหนดการทดลองรักษาระดับน้ำในระยะเวลา ๑ ปี จะสอดคล้องกับวัฏจักรของสิ่งมีชีวิตมากกว่าการรักษาระดับต่อเนื่อง ๔) ระดับน้ำนี้ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยยังสามารถเดินเครื่องผลิตกระแสไฟฟ้าได้ ๕) เพื่อให้ทุกภาคส่วนสามารถมีเวลาเพื่อเตรียมความพร้อมรับความเปลี่ยนแปลงและผลกระทบ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นได้ในกรณีการทดลองระยะที่ ๒ ต่อไป
๒	ควรรักษาระดับน้ำไว้ที่ ๙๔ ม.รทก.	๑ ปี	เป็นระดับน้ำที่ใกล้เคียงกับสภาวะธรรมชาติเดิมของแม่น้ำมูล ทั้งนี้ เพื่อศึกษาการคืนสภาพสู่ธรรมชาติ และวิถีชีวิตเดิม รวมทั้งเพื่อศึกษาผลกระทบต่อกลุ่มคนอีกกลุ่มหนึ่ง
๓	นำข้อมูลจากการศึกษาสองปีแรก มาประมวลกำหนดเป็นระดับที่ควรทำการศึกษาเพิ่มเติมต่อไป	๑ ปี	ขึ้นอยู่กับผลการศึกษาจากการรักษาระดับน้ำที่ ๑๐๖ ม.รทก. และ ๙๔ ม.รทก.

ทั้งนี้ การดำเนินการศึกษาในปีแรก (ระยะแรก) ข้างต้น ให้ใช้ระบบและกระบวนการการเปิดประตูระบายน้ำ ๔ เดือน ในช่วงฤดูฝนเหมือนเดิม ส่วนในระยะที่ ๒ ให้เปิดตลอดทั้งปี ส่วนในระยะที่ ๓ ให้ดูผลการศึกษาใน ๒ ปีแรก มาประกอบการพิจารณา

๒) ขอบเขตพื้นที่การศึกษา : ดำเนินการศึกษผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ทั้งเหนือเขื่อนและท้ายเขื่อน

- เหนือเขื่อน ตั้งแต่เขื่อนถึงแก่งสะพือ
- ท้ายเขื่อน ตั้งแต่เขื่อนถึงปากแม่น้ำมูล

๓) ปัจจัยที่ต้องนำมาพิจารณาศึกษา

- ๓.๑) ชุดดิน และการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Use)
- ๓.๒) บ่อน้ำตื้น และน้ำบาดาล รวมทั้งการผลิตน้ำประปา
- ๓.๓) เกษตรกรรม
- ๓.๔) การฟื้นตัวของระบบนิเวศ
- ๓.๕) คุณภาพน้ำ
- ๓.๖) การประมง (ประมงธรรมชาติ ประมงท้องถิ่น และประมงเชิงพาณิชย์),

(ปลากกระชัง)

- ๓.๗) การอพยพของปลา (ชนิดและพันธุ์ปลา)
- ๓.๘) วิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่นของชุมชน
- ๓.๙) ความมั่นคงทางพลังงานไฟฟ้า
- ๓.๑๐) ผลกระทบต่อผู้ประกอบการธุรกิจรายย่อย ทั้งด้านการใช้ไฟฟ้า

น้ำ และอื่นๆ

๔) เงื่อนไขการศึกษา

๔.๑) การดำเนินการต้องบูรณาการกับแผนการจัดการลุ่มน้ำในภาพรวม ตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงเขื่อนปากมูล รวมถึงผลกระทบต่อแม่น้ำมูลซึ่งเกิดจากการก่อสร้างเขื่อนบริเวณแม่น้ำโขงหรือแผนโครงการที่จะสร้างเขื่อนในอนาคตด้วย

๔.๒) ควรต้องเริ่มดำเนินการศึกษาตั้งแต่ปี ๒๕๕๔ กล่าวคือ ประมาณเดือนตุลาคม ๒๕๕๔ ที่ต้องปิดประตูระบายน้ำเขื่อนปากมูล (เตรียมความพร้อมตั้งแต่เดือนสิงหาคม – กันยายน ๒๕๕๔)

๔.๓) ควรต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๓ ปี

๔.๔) ต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนที่มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการศึกษาโดยตลอด ตั้งแต่การกำหนดขอบเขตการศึกษา หัวข้อการศึกษา กระบวนการศึกษา ไปถึงการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ด้วย

๕) ข้อเสนอแนะ

๕.๑) กรณีนี้เป็นเรื่องเร่งด่วน ดังนั้น รัฐบาลต้องดำเนินการอย่างจริงจัง

๕.๒) ควรมอบหมายให้หน่วยงานกลางที่มีอำนาจหน้าที่ในการทำงานบูรณาการร่วมกับหน่วยงานต่างๆ เช่น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นผู้รับผิดชอบ และแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาผลกระทบของการรักษาระดับน้ำที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาเขื่อนปากมูล โดยมีอำนาจหน้าที่ อัตรากำลังคน และงบประมาณที่ชัดเจน ในลักษณะคล้ายกับคณะกรรมการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก (EASTERN SEABOARD)

/๕.๓) รัฐบาล...

๕.๓) รัฐบาลต้องเตรียมมาตรการในการแก้ไขปัญหาผลกระทบต่อประชาชนทุกภาคส่วน ที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างการศึกษาไปพร้อมกันด้วย

๕.๔) การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยควรเร่งรัดการดำเนินการขยายระบบสายส่งไฟฟ้าเพิ่มเติมเข้าสู่พื้นที่ เพื่อแก้ไขปัญหาความต้องการใช้กระแสไฟฟ้าในระยะยาวอย่างยั่งยืน

๕.๕) การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยควรพิจารณาเจรจาซื้อไฟฟ้าจากประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยให้มีโครงสร้างราคาที่จูงใจ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาความไม่มั่นคงของระบบไฟฟ้าในพื้นที่

๕.๖) ภาครัฐต้องดำเนินการบังคับใช้กฎหมายกับผู้ที่ทำประมงในแม่น้ำมูล โดยผิดกฎหมายอย่างจริงจัง และส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติโดยเฉพาะการประมงธรรมชาติอย่างยั่งยืนด้วย

๖) ข้อสังเกต

๖.๑) การศึกษาคั้งนี้ควรดำเนินการศึกษาเป็นงานศึกษาขั้นเดียว โดยมีไข่มอบหมายให้หน่วยงานต่างๆ รับไปดำเนินการแยกจากกันเป็นส่วนๆ และรัฐบาลต้องนำผลการศึกษาไปประกอบการตัดสินใจแก้ไขปัญหาเขื่อนปากมูลอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

๖.๒) ควรนำบทเรียนในอดีตจากกรณีมาบตาพุด และกรณีการเปิดประตูระบายน้ำเขื่อนปากมูล ๔ เดือน และปิดประตูระบายน้ำเขื่อนปากมูล ๘ เดือน มาประกอบการพิจารณาเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการศึกษาคั้งนี้ เกิดปัญหา “ขาดข้อมูล” เช่นกรณีดังกล่าว

๖.๓) สภาพภูมิอากาศ เช่น ปริมาณน้ำฝน อุณหภูมิที่สูงขึ้น ฯลฯ ที่แปรผันได้ในแต่ละปีโดยธรรมชาติ สามารถส่งผลกระทบต่อผลการประเมินผลการศึกษา และอาจทำให้ข้อสรุปที่จะได้นั้นยังไม่สมบูรณ์เบ็ดเสร็จก็เป็นได้

๖.๔) การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยขอสงวนสิทธิในการให้ความเห็นว่าจะขอให้ใช้กลไกของคณะกรรมการบริหารจัดการน้ำเขื่อนปากมูล จังหวัดอุบลราชธานี ที่มีอยู่ เป็นผู้บริหารจัดการน้ำเขื่อนปากมูล โดยวิธีเปิดประตูระบายน้ำ ๔ เดือน และปิดประตูระบายน้ำ ๘ เดือน เช่นเดิม ทั้งนี้ โดยเสนอให้มีการปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการฯ ให้เป็นที่ยอมรับและมีความเหมาะสมยิ่งขึ้น รวมทั้งให้รับข้อสังเกตของคณะรัฐมนตรีไปประกอบการพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย

๕. ข้อเสนอ

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายสาทิตย์ฯ) ในฐานะประธานกรรมการแก้ไขปัญหาเขื่อนปากมูลพิจารณาแล้ว เห็นด้วยในหลักการของรายงานผลการดำเนินการเทคนิคพิจารณา (Technical Hearing) เพื่อแก้ไขปัญหาเขื่อนปากมูลดังกล่าว โดยมีความเห็นและข้อเสนอ ดังนี้

๕.๑) การศึกษาในครั้งนี้น่าควรเป็นหนทางในการเริ่มต้นเพื่อยุติปัญหาความขัดแย้งที่มีมาอย่างยาวนาน โดยใช้ข้อเท็จจริงทางวิชาการที่ทุกฝ่ายยอมรับได้ และให้ความสำคัญกับคณะกรรมการและองค์กรที่ทำการศึกษามีความเป็นกลาง เป็นอิสระ และเป็นที่ยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย จึงเห็นควรมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หรือสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย เป็นเจ้าภาพรับผิดชอบ โดยแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีความเป็นกลาง และเป็นอิสระมารับผิดชอบในการดำเนินการต่อไป

๕.๒) เห็นควรสนับสนุนงบประมาณจากงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ ภายในวงเงินไม่เกิน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท สำหรับการศึกษาในระยะเวลา ๓ ปี (โดยพิจารณาเทียบเคียงจากงบประมาณในการศึกษาวิจัยเดิม ซึ่งใช้ปีละประมาณ ๖ ล้านบาท) ทั้งนี้ การศึกษาดังกล่าว ควรเริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. ๒๕๕๔

๕.๓ การศึกษาควรดำเนินการครอบคลุมทุกปัจจัยที่ต้องนำมาศึกษาตามรายงานผลการดำเนินการเทคนิคพิจารณาในข้อ ๓) กล่าวคือ ควรศึกษาผลกระทบของระดับน้ำที่มีต่อชุดดิน และการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Use) บ่อน้ำตื้น และน้ำบาดาล รวมทั้งการผลิตน้ำประปา เกษตรกรรม การฟื้นตัวของระบบนิเวศ คุณภาพน้ำ การประมง (ประมงธรรมชาติ ประมงท้องถิ่น และประมงเชิงพาณิชย์) , (ปลากระชัง) การอพยพของปลา (ชนิดและพันธุ์ปลา) วิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่นของชุมชน ความมั่นคงทางพลังงานไฟฟ้า รวมทั้งผลกระทบต่อผู้ประกอบการธุรกิจรายย่อย ทั้งด้านการใช้ไฟฟ้า น้ำ และอื่นๆ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจตุรงค์ ปัญญาติลก)

ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี